

Madagaskar

Próba analizy rynku turystycznego

Małgorzata Ślusarczyk

TiR/ Dz. ORT 3

Nr indeksu: 32717

Rok 2009

Spis treści:

Wstęp.....	3
Rozdział I. Republika Madagaskaru.....	3
1. Informacje ogólne.	3
2. Warunki naturalne.....	4
3. Gospodarka.....	5
4. Ustrój polityczny.....	6
5. Sztuka.....	7
6. Warunki rozwoju turystyki.....	7
7. Regiony koncentracji ruchu turystycznego.....	8
Rozdział II. Rynek recepcji turystycznej.....	10
1. Bilans.....	10
2. Destynacje.....	12
3. Transport i poruszanie się po kraju.....	15
4. Baza noclegowa.....	17
Rozdział III. Rynek emisji turystycznej.....	17
Rozdział IV. Znaczenie rynku turystycznego dla Polski.....	18
Zakończenie.....	19
Bibliografia.....	22
Spis tabel.....	23

Wstęp

Celem pracy jest próba analizy rynku turystycznego na Madagaskarze. Państwo to jest niezwykle ciekawe ze względu na bardzo duży potencjał atrakcji turystycznych zawartych zarówno w środowisku naturalnym jak i w faunie, florze oraz kulturze tubylców. Po dokładnej ocenie istniejących warunków staje się oczywiste, że sektor turystyczny Madagaskaru jest jednak ciągle w fazie początkowej. Niemniej jednak, Republika Madagaskaru ma dobry potencjał do rozwoju w konkurencyjności turystycznej na Oceanie Indyjskim. Po politycznych i ekonomicznych trudnościach w 2002 r., możliwości turystyczne powoli wzrastają. Kraj ten posiada ogromne możliwości w przepełnionym, światowym rynku turystycznym. Piękno Madagaskaru jest cechą przyszłościową pozytywnie wpływającą na rozwój turystyki i musi być starannie konserwowana.

W swych badaniach pragnę przedstawić obiektywnie zarówno wady jak i zalety tejże fascynującej, a często niedocenianej wyspy. Począwszy od warunków rozwoju turystyki, poprzez rynek recepcji turystycznej, aż po uzasadnienie braku wpływu Madagaskaru na turystykę w Polsce.

Opierać się będę na literaturze zarówno historycznej, przyrodniczej jak i przewodnikach oraz korzystać będę z bogatej bazy internetowej.

Rozdział I. Republika Madagaskaru

1. Informacje ogólne.

Republika Madagaskaru jest państwem afrykańskim na wyspie Madagaskar i niewielkich wyspach przybrzeżnych (największa to Nossi Bé) w zachodniej części Oceanu Indyjskiego, u wschodnich wybrzeży Afryki.

Powierzchnia tegoż kraju wynosi 587,0 tys. km² i jest zamieszkała przez 18,5 mln mieszkańców. Malgasze stanowią 96% ludności (w tym Merina 24%, Betsimisaraka 13%, Betsileo 11%, Tsimihety 7%, Sakalawa 6%). Malgasze są potomkami ludów malajopolinezyjskich, które dotarły na wyspę ok. 2 000 lat temu. Pozostała część to Makua 1%, Francuzi 1% i inni 2% (w tym imigranci z Komorów, Reunion, Indusi i Chińczycy). Ponad połowa ludności, bo aż 52% wyznaje tradycyjną religię plemienną, natomiast resztę

stanowią chrześcijanie (41%) i muzułmanie (7%). Stolicą Madagaskaru jest Antananarywa. Obowiązuje tutaj 6 prowincji, gdzie językami urzędowymi są francuski i malgaski (dialekt Merina).

2. Warunki naturalne.

Okolo 2/3 obszaru Madagaskaru zajmuje płaskowyż zbudowany głównie ze skał krystalicznych (gnejsy, kwarcyty, granity). Ponad powierzchnię płaskowyżu, rozciętą licznymi uskokami i rowami tektonicznymi, wznoszą się masywy wulkaniczne.

W masywach występują liczne wygasłe wulkany i gorące źródła. Na wschód płaskowyż opada dwoma stromymi krawędziami ku wąskiej nizinie nadbrzeżnej, a na zachód kilkoma szerokimi stopniami przechodzi w rozległą nizinę.

Linia brzegowa Madagaskaru jest słabo rozwinięta. Wybrzeże wschodnie jest mało dostępne, z licznymi piaszczystymi ławicami odcinającymi bagniste laguny, zachodnie — niskie, płaskie, otoczone rafami koralowymi, a południowe i północno-zachodnie — wysokie i urwiste.

Klimat tu występujący przechodzi od równikowego wybitnie wilgotnego na wschodzie do podrównikowego suchego na zachodzie. Na północnym zachodzie klimat jest podrównikowy wilgotny, monsunowy, a na południowych krańcach zwrotnikowy pośredni między wilgotnym i suchym.

Średnia roczna suma opadów wynosi 2000–3000 mm na wschodnim wybrzeżu, 600–800 mm na zachodzie i południu oraz 350–400 mm na południowym zachodzie.

Średnia temperatura wynosi na wybrzeżu 19–21°C w lipcu i 25–27°C w styczniu.

W górach jest chłodniej- temperatura wynosi odpowiednio 13 i 20°C. Na zachodzie roczne wahania temperatury wynoszą od 22 do 28–30°C. Wschodnie wybrzeża są często nawiedzane przez cyklony znad Oceanu Indyjskiego.

Występuje gęsta sieć rzeczna. Najdłuższe rzeki (Betsiboka, Mangoky, Onilahy) występują w zachodniej części, a na wschodzie są rzeki krótkie o dużych spadkach. Liczne progi i wodospady ograniczają żeglugę na rzekach do odcinków ujściowych. W obrębie rowów tektonicznych występują jeziora, największe — Alaotra.

Lasy zajmują ok. 27% powierzchni kraju. Na wschodnich zboczach płaskowyżu występują wilgotne lasy podzwrotnikowe z cennymi gatunkami drzew (m.in. palisandrowe, hebanowe, sandałowe), a na wybrzeżu można spotkać palmy kokosowe, w części zachodniej lasy monsunowe, w środkowej wtórne sawanny i inne formacje trawiaste, na południowym zachodzie suche kolczaste zarośla, obfitujące w sukulentę. Wśród bogatej flory Madagaskaru występują liczne gatunki endemiczne.

Do najważniejszych obszarów chronionych należą Park Narodowy Ambohitra (Ambre), Park Narodowy Isalo oraz rezerwat Tsingin'i Bemaraha (Tsingy de Bemaraha) wpisany w 1990 roku na Listę UNESCO.

3. Gospodarka.

Madagaskar jest słabo rozwiniętym krajem rolniczym. Produkt krajowy brutto wg parytetu siły nabywczej na 1 mieszkańca wynosi 900 \$ USA (2005). Utrzymujący się kryzys w gospodarce jest spowodowany wprowadzeniem w 1972 r. centralnego planowania oraz częstymi napięciami politycznymi i niepokojami społecznymi. Rolnictwo dostarcza 27,6% PKB, przemysł 16,5%, usługi 55,9% (w tym rozwijające się usługi turystyczne, w dużej części nastawione na ekoturystykę).

Przemysł. Madagaskar posiada różnorodne, przeważnie niewielkie złoża surowców mineralnych. Eksploatuje się grafit, miedź, rudy chromu, uranu, tytanu, złoto, kamienie szlachetne i półszlachetne (m.in. cyrkony, granaty, ametysty), kolumbit (rudy niobu i tantalum). Przemysł przetwórczy obejmuje głównie niewielkie zakłady przemysłu spożywczego, włókienniczego, skórzanego, metalurgicznego, cementowego i rafineria ropy naftowej w Toamasina. Głównym ośrodkiem przemysłowym są: Antananarywa, Antsirabe oraz miasta portowe. Energia elektryczna (825 mln kW·h, 2003) wytwarzana jest w około 65% w elektrowniach wodnych, pozostała w cieplnych.

Rolnictwo. Grunty orne zajmują 5% powierzchni kraju, pastwiska ponad 40%. Uprawia się maniok, ryż (gł. w środkowej części kraju), trzcinę cukrową, bataty, ziemniaki, banany, warzywa, owoce, ponadto na eksport: kawowiec, goździkowiec (drugie miejsce w

świecie), wanilię (3 tys. t, 2005 —pierwsze miejsce na świecie), pieprz, sizal, bawełnę, tytoń.

Prowadzona jest ekstensywna hodowla bydła, głównie zebu, trzody chlewnej, kóz i owiec. Natomiast co do rybołówstwa przybrzeżnego to poławia się tu głównie tuńczyki, sole, sardynki, rekiny, małże, ostrygi, krewetki i langusty.

Transport i łączność. Sieć komunikacyjna jest tu słabo rozwinięta. Długość sieci drogowej wynosi 49,8 tys. km, z czego 13% utwardzonych dróg. Linie kolejowe (wąskotorowe) mają długość 854 km i są w większości nieużywane z powodu złego stanu technicznego. Wzdłuż wschodnich wybrzeży znajduje się kanał żeglarski (Pangalanes), łączący przybrzeżne laguny. Węzeł komunikacyjny i lotniczy znajduje się w Antananarywie.

Główne porty morskie to: Toamasina, Mahajanga, Toliara, Antseranana.

Łączność jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Występuje 67 tys. abonentów telefonii stacjonarnej (2005). W użytkowaniu znajduje się 334 tys. telefonów komórkowych (2004).

Handel zagraniczny. Wartość eksportu wynosi 750 mln \$ USA (2005), a importu — 1,2 mld \$ USA. Wywozi się przede wszystkim kawę, bawełnę, banany, wanilię, goździki, kakao, sizalu, pieprz, ryby, cukier, surowce mineralne. Natomiast importuje się ropę naftową, maszyny i urządzenia oraz środki transportu. Handel prowadzony jest głównie z Francją, USA, Chinami i Niemcami.

4. Ustrój polityczny.

Zgodnie z konstytucją z 1992 roku Madagaskar jest republiką, z prezydentem, wybieranym w wyborach powszechnych na kadencję 5-letnią, jako głową państwa. Władza ustawodawcza należy do 2-izbowego parlamentu o kadencji 4-letniej, składającego się ze Zgromadzenia Narodowego (150 deputowanych pochodzących z wyborów powszechnych) i Senatu (1/3 członków mianuje prezydent, a 2/3 — wybierają wspólnoty lokalne). Władzę wykonawczą sprawuje rząd, na którego czele stoi premier powoływany przez prezydenta.

Partie polityczne. Największe poparcie w wyborach parlamentarnych 2002 uzyskały:

- rządząca Kocham Madagaskar (*Tiako I Madagasikara*, TIM), założona w 2002 r.,

- Unia Narodowa (*Firaisankinam-Pirenena*)
- Stowarzyszenie na rzecz Odrodzenia Madagaskaru (Association pour la Renaissance de Madagascar, AREMA) — 1975 (ob. nazwa od 1997),

5. Sztuka.

Sztuka Madagaskaru była kształtowana w starożytności oraz średniowieczu przez pierwotne plemiona Malgaszów i do czasów obecnych przejawia wiele cech stylowych bliższych Azji Południowo-Wschodniej i Oceanii niż Afryce. W Madagaskarze przeważało budownictwo drewniane, wznoszono domy o konstrukcji słupowej, na planie prostokąta, 2–3-kondygnacyjne, o wertykalnych proporcjach, z łamanym dachem. Unikatowy charakter mają powstałe w XVIII w. rezydencje władców królestwa Merina, z murami obronnymi, zbudowane z megalitycznych bloków i muru cyklopowego (częściowo w ruinie). Wznoszone od końca XIX w. przez Francuzów domy, pałace i kościoły nawiązywały do stylów historycznych — gotyku, baroku i klasycyzmu. Współczesna sztuka oraz rzemiosło artystyczne Madagaskaru mają formy i ornamenty bliskie indyjskiemu i malajskiemu. Rozwija się realistyczne malarstwo, nawiązujące do tradycji ludowej (W. Ravelunanuszi-Razafimbela, L. Radzunusz, E. Rabeszachala). Ludy Mahafali i Sakalawa wnoszą na cmentarzach drewniane rzeźbione słupy — *aloalo*, oraz rzeźbiarskie grobowce i kamienne kurhany. Rzemiosło artystyczne reprezentują głównie plecionki z trzciny i sitowia oraz dekoracyjne tkaniny z włókna palmowego — *raban*. Odrębną dziedziną tkactwa są ludowe pasy — *lamba*.

6. Warunki rozwoju turystyki.

Madagaskar to czwarta co do wielkości wyspa na świecie, która ze swoim unikalnym mikroklimatem, po oderwaniu się od Afryki stała się jednym z niewielu miejsc na ziemi, gdzie zachowały się endemiczne gatunki roślin i zwierząt, gatunki spotykane tu i nigdzie indziej. Życie utrudnia fatalny stan dróg. W porze deszczowej wiele dróg jest praktycznie nieprzejezdnych, w tym np. do Parku Narodowego Tsingy de Bemaraha.

Mimo to Madagaskar ma w sobie magię, która przyciąga niezliczoną ilością kontrastów. Tu czas płynie zupełnie innym rytmem. Komu się spodoba: dzika przyroda i ekstremalne warunki w terenie - wspinaczom, nurkom, poszukiwaczom prawdziwego Czarnego Lądu.

Systematyczny wzrost turystyki zagranicznej rozpoczął się w latach siedemdziesiątych, zapoczątkowany budową hoteli oraz nowoczesnego lotniska. Obecnie turystyka dostarcza około 10% dochodów państwa. Najbardziej prężnie działającą formą turystyki, która przyjmuje największe rzesze przybywających tu turystów jest ekoturystyka. Pozwala ona również na ochronę tak cennych dla Malgaszy warunków naturalnych.

Madagaskar nie jest idealnym miejscem docelowym dla każdego turysty. Od podróżujących wymagane jest poszanowanie w stosunku do środowiska naturalnego. Znajdują się tutaj liczne rezerваты i parki podkreślające wartość pięknej wyspy. Madagaskar jest stosunkowo niedrogą wyspą. Jedyny większy wydatek związany jest z zakupem biletu lotniczego. Obowiązującą walutą są ariary (Ar). 1 000 Ar = 1,6 zł. Hotele na Madagaskarze są tanie. W małych miasteczkach można wynająć pokój 2 osobowy za 6 000-15 000Ar, w większych trzeba będzie zapłacić około 20 000Ar.

7. Regiony koncentracji ruchu turystycznego.

Przyroda.

- Oddalone ok. 20km od Antsirabe malownicze jezioro Lac Tritriva urzeka barwą i kształtem zbliżonym do konturów wyspy. Jezioro położone jest wewnątrz krateru wulkanicznego z bardzo stromymi brzegami, uniemożliwiającymi zejście do wody. Okolica bogata w liczne wygasłe stożki wulkaniczne.
- Słynna Aleja Baobabów znajduje się około 25 km od Morondawy. Jest to miejsce niezwykle ze względu na rosnące wzdłuż drogi smukłe baobaby. Jak uważają Malgasze, z korzeniami rosnącymi do nieba.

Sport i nurkowanie.

- Idealne miejsca do nurkowania to na zachodnim wybrzeżu - okolice Tulearu oraz archipelag wysp na północy: Nosy Be, Nosy Komba i Nosy Tanikely.

Trekking.

- Park Narodowy Isalo w okolicach Ranonhiry, jeden z najliczniej odwiedzanych parków na wyspie ze względu na doskonałą lokalizację tuż przy głównej drodze prowadzącej do Tulearu. Atrakcją turystyczną tego miejsca są liczne formy skalne zbudowane z gruboławicowych piaskowców, które w wyniku erozji utworzyły fantazyjne kształty. Z pasma górskiego roztacza się niesamowity widok na rozległą trawiastą równinę.

Podczas dwu-trzydniowego wypadu do parku można podziwiać nie tylko formy skalne, ale również wąskie kaniony czy malownicze wodospady usytuowane w gęstym lesie, a wśród koron drzew liczne lemury.

Adventure.

- Trzydniowy spływ pirogami, łodziami wydrążonymi z jednego kawałka drewna, rzeką Tsiribihina. Pirogi poza sternikiem mieszczą dodatkowo dwie osoby. W czasie spływu nocuje się w namiotach nad brzegiem rzeki, spożywa prowiant przygotowany przez sternika-kucharza. .

Plaże i wyspy.

- Archipelag wysp położony u północno - zachodniego wybrzeża Madagaskaru to miejsce, które swym urokiem przyciąga turystów z całego świata. W skład archipelagu poza Nosy Be wchodzi następujące wysepki z przepięknymi piaszczystymi plażami: Nosy Komba, Nosy Tanikely oraz mniej znane Nosy Sakatia i Nosy Iranja. Charakter wulkaniczny wysp zachwyca licznymi jeziorami w kraterach oraz wygasłymi stożkami wulkanicznymi. Formy skał wulkanicznych pod powierzchnią wody sprzyjały rozwojowi raf koralowych, szczególnie widocznych u wybrzeży malowniczej wyspy Nosy Tanikely. Bogata rafa koralowa u wybrzeży tej bezludnej wysepki daje schronienie licznym żółwiom wodnym i tysiącom barwnych rybek o przedziwnych kształtach.

Rozdział II. Rynek recepcji turystycznej.

1. Bilanse.

Afryka była jednym z najlepiej progresywnych regionów świata w 2007 roku, wraz z 7% wzrostem odwiedzających ten kontynent od 2000 roku. Zaowocowało to przyjazdem 44 mln turystów. Na przestrzeni świata stanowi to jedynie 4,9% i tym samym jest to najmniejszy procent w stosunku do wszystkich Regionów. Przyjazdy turystów międzynarodowych wzrosły do 8% uzyskując 28 bilionów US\$, co stanowi na przestrzeni świata 3,3 % i tym samym również jest wartością najniższą dla omawianego regionu. Pomimo faktu, iż Madagaskar przedstawia bogatą ofertę dla przyjezdnych turystów to problem stanowią zamieszki i zamach stanu na Madagaskarze w 2009 r.

Seria protestów społecznych i politycznych, zapoczątkowanych 26 stycznia 2009 i organizowanych przez opozycję pod przewodnictwem mera Antananarywy, Andry'ego Rajoelinę przeciw władzy prezydenta Marca Ravalomanany. Powodem protestów było zamknięcie przez prezydenta jednej z prywatnych stacji telewizyjnych w grudniu 2008, usunięcie Rajoeliny z funkcji mera stolicy w lutym 2009 oraz oskarżenia o defraudację pieniędzy i wprowadzanie rządów dyktatorskich przez Ravalomananę.

Protesty i zamieszki społeczne spowodowały śmierć co najmniej 135 osób. Doprowadziły również do wybuchu buntu żołnierzy w marcu 2009 i w rezultacie zmiany dowództwa w wojsku, które choć oficjalnie neutralne, stanęło po stronie opozycji. 16 marca 2009 zamieszki przerodziły się w zamach stanu, w rezultacie, którego 17 marca 2009 prezydent Ravalomanana zrezygnował z urzędu i przekazał swoją władzę oraz władzę premiera na ręce wojska. Wojsko natomiast przekazało władzę liderowi opozycji, Andry'emu Rajoelinie jako prezydentowi Wysokiej Władzy Przejściowej. 21 marca 2009 Rajoelina został zaprzysiężony na stanowisku prezydenta Wysokiej Władzy Przejściowej.

Drugi etap konfliktu rozpoczął się na wyspie, z chwilą objęcia władzy przez Rajoelinę. Demonstracje rozpoczęli wówczas zwolennicy obalonego prezydenta Ravalomanany, wspierani przez niego z zagranicy. Nowe władza podjęła działania, zmierzające do konsolidacji i legitymizacji swoich rządów, min. ustalając kalendarz wyborczy z wyborami prezydenckimi w październiku 2010.

Kraje subsaharyjskie Afryki- regionu do którego przynależy Madagaskar- osiągnęły w większości przypadków podwojenie liczby przyjeżdżających. Madagaskar wraz z Cape Verde i Tanzanią osiągnął 10% wzrost przyjeżdżających i choć był on najmniejszy spośród takich krajów jak Angola (+60%), Malawi (+12%), Mauritius (+15%), Reunion (+36%), Seszele (+15%) i Uganda (+19%) to odegrał on znaczącą rolę w turystyce tego kraju.

Tabela 1. Liczba podróży według regionów generujących (w mln)

	1990	1995	2000	2003	2004	2005
Świat ogółem	439,4	540,5	686,8	694,1	764,5	806,3
Podróże z regionów:						
Europy	252,6	309,5	396,7	414,6	431,4	449,0
Azji i Pacyfiku	59,1	87,4	115,5	115,5	144,4	154,3
Ameryki	100,3	108,9	131,5	116,1	130,2	137,1
Bliskiego Wschodu	8,3	9,7	13,7	17,0	20,5	21,9
Afryki	10,0	12,9	16,5	17,7	18,8	20,3
Nieokreślonych krajów (regionów) pochodzenia turystów	9,2	12,1	12,9	13,3	19,3	23,6
Podróże w ramach tego samego regionu	350,8	430,6	540,9	561,1	605,5	634,1
Podróże do innych regionów	79,4	97,8	133,0	119,7	139,7	148,6

Źródło: Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO): *Tourism Highlights 2006*.

Tabela 2. Liczba podróżnych przybywających na Madagaskar.

Date	Amount	Rank
2005	52,277	#45
2004	39,302	#50
2003	17,000	#69
2002	6,218	#84
2001	31,488	#60
2000	24,534	#55

Źródło: World Tourism Organization Statistics Database and Yearbook | United Nations World Tourism Organization

Turystyka na Madagaskarze zaczęła wzrastać początkowo głównie poprzez przybywanie osób francuskojęzycznych. Następnie rynek turystyczny został otwarty dla innych krajów, głównie takich jak Włochy, Wielka Brytania i Niemcy. Poprzez koordynację predyspozycji budynków, rynku oraz inicjujących inwestycji w tym regionie, Madagaskar w bardzo szybkim czasie zaczął nadążyć za krajami usytuowanymi w południowej części Afryki.

Przyjeżdżający z Francji stanowili 79% przyjazdów w latach 2006-2007. Liczba przyjeżdżających z Włoch w chwili obecnej rośnie. Jest to nie wątpliwie związane z rozwojem włoskiej grupy hotelowej Ventaglio w 2004 roku. Przedsiębiorca ten również podpisał kontrakt z Air Madagascar na tygodniowe loty z Mediolanu na Madagaskar. Natomiast dla Niemców i Brytyjczyków największą atrakcją Madagaskaru jest ekoturystyka.

Tabela 3. International Tourist Arrivals by Country of Tourists Destination

	International Tourism Arrivals	Market share in the region (%)	Growth rate (%)	Average annual growth
<i>Years</i>	<i>2000</i>	<i>1999</i>	<i>00*/99</i>	<i>99/95</i>
Madagascar	160	0,5	15,9	16,5

Źródło: UNWTO

Madagaskar w zestawieniu z krajami położonymi we wschodniej części Afryki plasuje się na bardzo niskiej pozycji. Jednak wzrost przyjazdów następuje z roku na rok co może świadczyć o progresywnej postaci madagaskarskiej turystyki.

2. Destynacje

Turystyka wypoczynkowa

- Nosy Be

Ta tropikalna wyspa leżąca na północnych wybrzeżach Madagaskaru posiada jedno z najlepszych plaż tego regionu. Najbardziej dostępna jest Andilana, wysunięta najbardziej na północ. Nosy Tanikely jest miejscem otoczonym rafą i oferuje słoneczne plaże. Nosy

Komba posiada małą plażę niedaleko wioski Ampangorinana. Natomiast Nosy Iranja (Wyspa Żółwi) oraz Mitsio Isles są bogate w kamienie szlachetne.

-Ile Ste-Marie

Wzdłuż zachodniego wybrzeża znajdują się odosobnione zatoki porośnięte przez drzewa palmowe idealne do pływania i nurkowania. Na Ile Aux Nattes znajdują się orchidee kwitnące w lecie. Występują tu liczne laguny przyciągające turystów. Ze względu na usytuowanie, miejsce to było dogodną pozycją dla piratów, co więcej znajduje się tu jeden z najstarszych Madagaskarskich kościołów katolickich.

-Ifaty and Nosy Ve

Znajdują się tutaj miłe plaże oraz nieopodal są kolczaste pustynie. Rafa koralowa przyciąga do tego miejsca nurków. Spotkamy tutaj również tropikalne ptactwo.

-Morondava

Posiada różnorodne, białe piaszczyste plaże z bezpiecznymi zatokami dla pływaków.

Turystyka aktywna

-Nurkowanie z akwalungiem

Największe możliwości dla nurków oferuje otoczenie Nosy Be na północnym i zachodnim wybrzeżu. Nieco gorsze warunki spotkać możemy na Tanikely, Nosy Mitsio and Nosy Radama, Nosy Lava.

Wyspa Ste Marie jest trzecim miejscem popularnym dla nurkujących w okolicach wraków statków. Koralowa formacja otacza wyspę Ile Aux Nattes I zawiera pagody z licznymi płaszczkami, homarami, żółwiami i różnorodnymi koralowcami. Paroi des Merous jest miejscem tylko dla doświadczonych nurków.

La Cocoteraie, Anivorano Rocks oferują nurkowanie w granitowych skałach w otoczeniu barakudy.

-Surfing

Południowo zachodnie wybrzeże Madagaskaru jest rajem dla surferów. Południowe wybrzeże Itampolo oferuje pomyślne wiatry i oczekiwane fale. Woda jest ciepła, a rafa koralowa wciąż się tam rozwija.

Na północ od Fort Dauphin znajduje się miejsce określane jako falista pustynia. Natomiast na północ od Ambila- Lemaitso wybrzeże staje się bardziej różnorodne a co za tym idzie, wzrastają również możliwości.

-Treking- Wspinaczka – Wędrówki górskie

Istnieje tutaj wiele możliwości:

- Andringitra. Spotkać można tutaj odmienny krajobraz: wilgotne tropiki, wilgotne lasy, sawannę, drzewa palmowe.
- Conquer Cameleon oraz znany Pic Boby wprowadza korytarzem do Tsarannoro wśród ogromnych bloków skalnych by doprowadzić na krawędź Ściany Lemurów.

Turystyka kulturalna

-Hira Gasy

Podobnie jak większość aspektów kulturalnych w kraju, **Hira Gasy** jest całkowicie unikalnym „zjawiskiem” na Madagaskarze. Jest to tradycyjna forma rozrywki **Madagaskaru**- istnieje od 1789, i rządów **króla Andrianampoinimerina**.

-The "FAMADIHANA"

Famadihana to jedna z bardzo starych malgaskich tradycji. To uroczystość podczas której spotykają się żywi i zmarli. Żywi, aby dokonać ponownego pogrzebu. Zmarli, ponieważ Malgasze wierzą, że umiera tylko ciało. Dusza, pomimo śmierci, zostaje wśród żywych.

-The Sambatra

Raz na siedem lat na Madagaskarze odbywa się Święto Sambatra, które ma upamiętniać przybycie na Czerwoną Wyspę plemion Malgaskich z Malezji, Arabii oraz Afryki. Plemię

kultywuje w swoich rytuałach elementy Starego Testamentu i powoli otwiera się na Nowy Testament.

-The Fitampoha

Obrzędem związanym z oddawaniem szczególnej czci relikwiom jest **fitampoha**. To nic innego jak specjalna kąpiel, podczas której myte są szczątki dawnych władców Menabe. Przez umycie królewskich kości takich jak zęby, ale także włosów, jej żywi uczestnicy chcą podkreślić, że zmarli wciąż są obecni na świecie i nie przestają być monarchami wraz z chwilą swojej śmierci.

-TSAGANTSAINA

Ludność z północy wyspy celebrują raz na pięć lat "Tsanga-tsaina". Jest to wielki festiwal powiązany z tradycją, a w szczególności z władcą. Podczas uroczystości wszyscy tańczą manipe, śpiewają tradycyjne pieśni, a wszystko to połączone jest z modlitwą.

Ekoturystyka

-11,6 tys z 13 tys gatunków roślin to endemity, 144 z 155 gatunków ssaków to endemity, gady 384 z 367 gatunków to również endemity. Na liście zagrożonych wyginięciem jest 57 gatunków endemicznych ptaków oraz 51 ssaków. Madagaskar to ojczyzna wielu unikalnych gatunków np. kameleona czy nietoperzy. Niestety obszar ten jest bardzo niszczonej poprzez nieprzemysłowe i niekontrolowane wycinanie lasów. Obecnie wyginęło ponad 90% pierwotnej roślinności.

3. Transport i poruszanie się po kraju.

Na Madagaskarze nie ma zbyt dużej ilości asfaltowych dróg. Główne drogi prowadzą ze stolicy na południowy-zachód do Tulearu (Toliara), na północny-zachód do Majungi (Mahajangi) oraz na wschód do Tamatave (Toamasiny).

Pozostałe drogi, głównie pokryte laterytem, są zachowane w fatalnym stanie, a podróżowanie po nich to prawdziwe wyzwanie. W porze deszczowej, gdy lateryt przeistacza się w błoto, przeprawa przez nie graniczy z cudem.

Minibusy/shared taxi- Podstawowym środkiem lokomocji są: taxi-broussy - taksówki buszowe, minibusy, itp. Taxi-broussy kursują ze stolicy do wszystkich większych miast na Madagaskarze. Koszty przejazdu nie są zbyt wysokie. Taxi-broussy przypominają swym wyglądem furgonetki z naczepą. W tzw. pierwszej klasie, gdzie zazwyczaj znajdują się uprzywilejowane miejsca, podróżują bogatsi Malgasze i biali turyści. Ta część mieści około 10 osób. Pozostali zajmują miejsca siedzące w naczepie. Tu ilość osób, którą jest w stanie pomieścić kierowca jest nieograniczona - dochodzi do 20. Na dachu takiej furgonetki zazwyczaj znajduje się wielka beczka z paliwem oraz bagaże podróżnych, niekiedy cały dobytek, w tym zwierzęta domowe.

Samochód.- Ze względu na kiepski stan dróg oraz czas pobytu najwygodniejszym środkiem transportu jest samochód terenowy. Takim pojazdem można dotrzeć do najodleglejszych, a zarazem najpiękniejszych zakątków „Czerwonej Wyspy”.

Promy/łodzie.- Promy, łodzie i wodoloty kursują regularnie z portu Ankify na wyspę Nosy Be. Czas w jakim pokonuje się odległość zależy od rodzaju wynajętej łodzi. Innym środkiem do poruszania się u wybrzeży Madagaskaru bądź też w rejonach zupełnie odcięte od świata są „pirogi”, łodzie wydrążone z jednego kawałka drewna przypominające swym wyglądem kajaki. Tanie.

Riksza to popularny środek transportu w takich miejscowościach jak Antsirabe, Tamatave, Majunga czy Tulearze. "Pousse pousse" bo tak potocznie Malgasze wołają na riksze, są doskonałym środkiem transportu w upalny dzień, gdy chcesz sprawnie i bez większego wysiłku przedostać się z hotelu do kafejki internetowej czy innego miejsca.

Samolot.- Air Madagaskar (potocznie „Air Mad”) kursuje regularnie na wielu trasach. Ze stolicy bez trudu można dostać się na północ wyspy do Diego Suarez (Antsiranana) czy na wyspę Nosy Be. Popularne są również loty ze stolicy na zachodnie wybrzeże: Tana - Tulear czy Tana - Majunga, jak i na wschodnie: Tana – Tamatave. Air France oraz Air

Madagascar zdominowały przemysł lotniczy na Madagaskar. Oprócz nich na wyspę można się jeszcze przedostać drogą powietrzną poprzez Corsarfly.

4. Baza noclegowa.

Na Madagaskarze niestety brak międzynarodowych łańcuchów hotelarskich. W 2007 r. było tutaj 1,198 hoteli oferujących 12,500 pokoi. Większość z nich to małe „przedsiębiorstwa” prowadzone przez indywidualnych właścicieli. W każdym bądź razie na wyspie brak hoteli o dużej pojemności oraz międzynarodowej marce, która mogłaby promować Madagaskar jako atrakcyjne miejsce destynacji. Dodatkowo Madagaskar cierpi ze względu na turystykę prowadzoną przez takie kraje jak Seszele czy Mauritius, które oferują wygodne hotele o międzynarodowym standardzie.

Rozdział III. Rynek emisji turystycznej.

W zamierzonych czasach liczba obywateli Madagaskaru podróżujących za granicę była znikoma. Jedynymi podróżującymi byli zamożni mieszkańcy Madagaskaru, głównie biznesmeni, jednakże są to często przypadki niezmiernie rzadkie. Dlatego dla większości Idea podróży wiązała się z wyjazdem na sąsiednie wyspy.

Madagaskar jest tak piękną wyspą, iż jego mieszkańcy raczej nie wyjeżdżają zbyt często. W większość są skupieni na obsłudze gości przyjeżdżających na wyspę. Jeśli już wyjeżdżają to do pobliskich miejsc i wysp południowo- wschodniej Afryki. W nawiązaniu do historii bardzo prawdopodobne są także ich wyjazdy do Wielkiej Brytanii i Francji. Jeśli chodzi o atrakcyjność rynku Polskiego dla mieszkańców wyspy – to jest ona żadna. Mieszkańcy rzadko wyjeżdżają i Polska niestety nie zalicza się do ich destynacji.

Tabela 4. PRZYJAZDY CUDZOZIEMCÓW DO POLSKI W KWIETNIU 2005

KRAJE	Przyjazdy ogółem
CD.	
LIBAN	81
LIBIA	49
LICHTENSTEIN	18

LITWA	105 119
LUKSEMBURG	224
ŁOTWA	24 946
MACEDONIA	336
<u>MADAGASKAR</u>	4
MALAWI	1
MALEZJA	201
MALI	6
MALTA	77
MAROKO	84
MAURETANIA	2
MAURITIUS	9
MEKSYK	532
MOŁDOWA	4 299
MONAKO	4
MONGOLIA	270
MOZAMBIK	15
MYANMAR	3

Źródło: <http://74.125.77.132/search?q=cache:0z2YxjmcJH0J:www.mg.gov.pl/NR/rdonlyres/7B1BCCF1-F5D8-4C0F-B7DB>

Turystyka krajowa na Madagaskarze (jednodniowe wycieczki, krótkoterminowe wyjazdy, „turystyka plażowa”) jest następną nowością w tej dziedzinie, otwierającą możliwości dla ludności lokalnej, a tym samym wpływającą na rozwój przemysłu turystycznego. Należy wspierać „turystykę plażową” zwaną w skrócie VVF. Koncepcja ta jest postrzegana jako rozwój społeczny gdyż zarządzana będzie przez ludność lokalną, a dochody będą i dla nich generowane. Planowane jest stworzenie konkretnych miejsc pracy.

Rozdział IV. Znaczenie rynku turystycznego dla Polski.

Tegoż roku zanotowano znacznie więcej Polaków chętnych na wyjazdy do ciepłych krajów niż w latach ubiegłych. Wynika to ze wzrostu wartości sprzedaży tego typu wycieczek, odnotowanym przez biura i portale turystyczne. Na popularność nowych – drogiej i dalekich kierunków duży wpływ ma wzrost zamożności Polaków oraz ciągle silna pozycja złotówki. To sprawia, że egzotyczne wakacje są relatywnie tańsze niż w latach ubiegłych. Co więcej beztrudne wakacje w słonecznym zakątku świata są często jedynym sposobem na zregenerowanie sił po kilku miesiącach straszenia przez lekarzy gripą i zimowym przesileniem. Egzotyczne wakacje to gwarancja niezapomnianej przygody, pięknej pogody, a po powrocie kuszącej opalenizny.

W tegorocznych katalogach znalazło się już ponad 50 egzotycznych krajów. Do nowości zalicza się: Panamę, San Andres, Reunion, Kostarykę, St. Lucia, St. Bartolomeo, Bahrajn, Arubę, Senegal, Curacao, Bermudy, Hawaje, Florydę, Wyspy Cooka oraz **Madagaskar**.

Ciekawym jest fakt, iż tendencje w migracjach zarówno ludności Madagaskaru jak i polaków może odbywać się w sferze naukowej gdyż Madagaskar ceni polską naukę. Jak

donoszą informacje z 2005 r. Już latach 70. i 80. na uniwersytetach malgaskich wykładała spora grupa polskich profesorów, przede wszystkim matematyków i statystyków. Środowisko naukowe w Antananarywie bardzo sobie ceni naszych uczonych reprezentujących właśnie te dyscypliny. Mile widziana jest też współpraca z polskimi lekarzami z powodu typowych dla tamtego rejonu chorób, zwłaszcza malarii. Madagaskar jest krajem Trzeciego Świata i służba zdrowia znacznie odbiega od standardów, które dla nas są czymś zwyczajnym. Na pracy polskich lekarzy w afrykańskim kraju skorzystałaby także nasza służba zdrowia. Pacjenci w Polsce mogliby być skuteczniej

leczeni z wielu chorób tropikalnych, które stają się coraz większym problemem ze względu na wzmożony ruch turystyczny.

Uniwersytet w Antananarywie wyraził gotowość podjęcia szerszej współpracy z Uniwersytetem Łódzkim w zakresie wymiany profesorów, studentów i publikacji naukowych. Malgaska uczelnia chętnie skorzystałaby też z naszych doświadczeń i dorobku związanego z wprowadzaniem trójstopniowego modelu kształcenia na poziomie wyższym (licencjat - magisterium – doktorat).

Zakończenie

Tak, więc zidentyfikowano szereg szans, aby włączyć niektóre obecnie niekorzystne aspekty sytuacji kraju (dostępność infrastruktury i zakwaterowanie) w atuty. Głównym

celem dla Madagaskaru jest rozwój turystyki, jako wiodącej instytucji gospodarczej sektora, tworzenie miejsc pracy w przyszłości oraz wprowadzenie świadczeń dla ludności Madagaskaru. Biorąc pod uwagę ogólną sytuację gospodarczą kraju, Madagaskar nie jest w stanie inwestować dużych kwot w turystykę. Jakość, konkurencyjność i zrównoważony rozwój istniejących produktów i usług, wymaga dalszej poprawy i lepszej ceny. Ambitny scenariusz poprawy turystyki zakłada pozyskanie 620.000 przed rokiem 2014. Wymaga to budowy 800 nowych hoteli oraz szeroko zakrojonych wysiłków w sektorze prywatnym, ale także ogromnego ulepszenia ram instytucjonalnych, znaczne rozszerzenie zasobów ludzkich oraz poprawy klimatu inwestycyjnego. Entuzjazm międzynarodowych inwestycji jest znaczący (średni roczny wzrost od 10 do 15%). Zgodnie z wyżej wymienionymi warunkami, spowoduje to roczne przychody w wysokości 744-930 mln euro plus roczne „overnight tax” w wysokości 4,0 mln EUR.

Madagaskar przyciąga młodszych turystów, otwartych na przygody, doświadczonych ale i w średnim wieku oraz samotnych i aktywnych emerytów. Madagaskar ma duży potencjał w dynamicznie rozwijającym się rynku specjalnego zainteresowania. Natomiast ekoturystyka oraz fauna i flora nie powinny być promowane pod względem masowej turystyki inaczej środowisko Madagaskaru będzie zniszczone.

W dłuższej perspektywie, turystyka biznesowa zwiększa różnorodności produktów Madagaskaru. Ten segment jest w stanie tworzyć możliwości pracy i dodatkowe źródła dochodu. Oprócz specjalnego zainteresowania turystyką, słońce, plaże należy promować jako, nowe, a zarazem równie ważne dla Madagaskaru w celu osiągnięcia pożądaných efektów. Utworzenie ulepszeń infrastruktury dla całego kraju ma zasadnicze znaczenie dla pomyślnego rozwoju turystyki.

Dobre połączenia drogą lądową i powietrzną oraz szereg wysokiej jakości zakwaterowania są niezbędne. Dla niektórych produktów, obiekty turystyczne muszą być rozbudowane. Ochrona polityki i wytycznych dla turystów, organizatorów wycieczek i ekologów jest niezbędna.

Ogólnie rzecz biorąc, główne lotniska muszą być zmodernizowane, aby zapewniać międzynarodowe standardy. Dobrze funkcjonujący system komunikacji jest istotny dla rozwoju turystyki Madagaskaru. Poprawa infrastruktury centrum miasta, odtworzenie historycznych budynków, wzmocnienie właścicieli sklepów i ustanowienia działalności

kulturalnej będzie prowadzić turystów do spędzenia czasu i wydawania pieniędzy w centrach. Parki narodowe muszą być zaopatrzone w odpowiednie oznakowanie.

Co więcej, zachowanie miejscowej ludności jest kluczowe do osiągnięcia sukcesu. Dlatego w planach zidentyfikowano szereg środków na pierwsze sześć miesięcy procesu wdrażania w celu wykazania pozytywnego wpływu turystyki dla lokalnej ludności.

Skuteczny cel działań marketingowych i promocyjnych jest absolutnie niezbędny w celu zwiększenia świadomości potencjalnych turystów, organizatorów wycieczek i biur podróży za granicą. Poprzez działania marketingowe, nastawienie turystyki na słońce i plażę powinny być wzmocnione do 40%. Ogólne zainteresowanie turystyką musi być zwiększone do 45%, natomiast turystyka krajowa powinna wynosić 10%, a turystyka biznesowa 5% oraz powinna być rozwijana w nadchodzącej przyszłości. Aby podnieść świadomość w zakresie ochrony zasobów naturalnych równie ważne jest tworzenia pozytywnego wizerunku kraju wśród turystów i mieszkańców. Zaleca się połączyć siły z sąsiednimi krajami na wspólne działania marketingowe. Nowo założona 'Office National du Tourisme de Madagascar' (ONTM) jest organizacją odpowiedzialną za działalność wszystkich zainteresowanych. Ogólnie rzecz biorąc, obowiązki między Ministerstwem Turystyki oraz ONTM muszą być jasno zdefiniowane, aby osiągnąć jak najlepsze wyniki.

Madagaskar wymaga opracowania kompleksowej i wysokiej jakości systemu edukacji i szkoleń w turystyce. Turystyka jest ważnym instrumentem walki z zacofaniem na Madagaskarze. Plany przewidują wzrost zatrudnienia w turystyce do 30%. Według ambitnych scenariuszy powstanie łącznie 33.857 nowych miejsc pracy do roku 2013, który obejmie 10.157 pracowników w sektorach związanych z turystyką. Pośrednie zatrudnienia w budownictwie, transporcie, rolnictwie i handlu detalicznym stworzy 101571 dodatkowych miejsc pracy.

Szczególnie ważna jest potrzeba koordynacji wspólnych działań i instytucji sektora publicznego i prywatnego w celu rozwoju zasobów ludzkich w sektorze turystyki. W celu zwiększenia puli wykwalifikowanych pracowników, tak szybko jak to możliwe, będzie oferowane pięć różnych programów praktyk (hotele, restauracje, gastronomia, biura podróży i przewodnictwo) do kwalifikacji specjalistów.

Następnym krokiem będzie utworzenie "Centrum Studiów Turystyki" na uniwersytetach. Jest to system modułowy zapewniający edukację i szansę dla wszystkich środowisk, również dla osób posiadających już doświadczenie w turystyce.

Plany te nadają wyraźny kierunek, w jaki sposób przekształcić Madagaskar w konkurencyjny turystycznie, o międzynarodowym uznaniu produkt turystyczny. Biorąc pod uwagę zidentyfikowane krótko-, średnio- i długoterminowe działania priorytetowe, turystyka będzie rozwijana w sposób trwały poprzez maksymalizację korzyści dla miejscowej ludności. W dłuższej perspektywie zwiększy się poziom wykształcenia i wyższego standardu życia. Podstawą dla pomyślnego i długoterminowego rozwoju turystyki jest ekspozycja wybitnych walorów przyrodniczych i kulturowych Madagaskaru. Ochrona ta jest podstawą i ma ogromne znaczenie dla przyszłości.

Bibliografia:

Opracowanie zbiorowe, *Afryka południowa i wschodnia. Przewodnik dla łowców przygód National Geographic*, G+J RBA 2008.

Kiwerska J., *Afryka. Źródła sukcesów i klęsk*, Krajowa Agencja Wydawnicza RSW, Poznań.

Szafar T., *Odkrycie Afryki. Cztery tysiąclecia eksploracji czarnego lądu*, Instytut Wydawniczy „Nasza Księgarnia”, Warszawa 1974.

<http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/7956910.stm>

<http://www.msuglobalaccess.net/geo/africa/country.php?subGeoID=48>

<http://globaleedge.msu.edu/CountryInsights/rankings.asp?countryID=108®ionID=5>

http://www.euromonitor.com/Travel_And_Tourism_in_Madagascar?print=true

http://www.nationmaster.com/time.php?stat=eco_tou_arr_by_reg_of_ori_afr-tourist-arrivals-region-origin-africa&country=ma-madagascar#definition

<http://www.madagascarconsulate.org.za/indexeng.html>

<http://www.intur.com.pl/trendy.htm>

<http://www.wildmadagascar.org/>

http://www.mg.gov.pl/NR/rdonlyres/7B1BCCF1-F5D8-4C0F-B7DB-8B86FBFB4893/10830/przyjazdy_cudzoziemcow_kwiecien05.xls

<http://www.madagascarconsulate.org.za/tourism.html>

<http://www.intur.com.pl/trendy.htm>

<http://encyklopedia.pwn.pl/haslo.php?id=4169091>

Spis tabel:

Tabela 1. Liczba podróży według regionów generujących (w mln)

Tabela 2. Liczba podróżnych przybywających na Madagaskar.

Tabela 3. International Tourist Arrivals by Country of Tourists Destination.

Tabela 4. Przyjazdy cudzoziemców do Polski w kwietniu 2005 r.